

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
DAVID SCICLUNA**

Seduta tal-15 ta' Settembru, 2010

Appell Kriminali Numru. 110/2010

Il-Pulizija

v.

**Andrew Farrugia
Elizabeth Farrugia**

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni migjuba mill-Pulizija Ezekuttiva kontra Andrew Farrugia u Elizabeth Farrugia talli fil-kwalita` taghhom ta' diretturi u/jew rapprezentanti guridici tas-socjeta Far-Fetched Media Limited (C23558), b'indirizz registrat 4, Vincenza Flats, Triq is-Sorijiet Frangiskani, San Gwann, Malta u/jew bhala l-persuni li kienu nkarigati mill-istess socjeta` sabiex ihallsu l-pagi dovuti, naqsu li jhallsu pagi dovuti ghall-perijodu bejn l-1 ta' Lulju 2008 u l-31 ta' Awwissu 2008 ammontanti ghal €1,338.44, naqsu li jhallsu pagi dovuti ghall-perjodu bejn is-16 ta' Marzu, 2009 u l-1 ta' Gunju, 2009 ammontanti ghal €1872.43, naqsu li

jhallsu *n-notice* dovut ghall-perijodu bejn it-2 ta' Gunju 2009 u s-16 ta' Gunju 2009 ammontanti ghal €330.68, naqsu li jhallsu *l-weekly allowance* dovut ghall-perijodu bejn l-1 ta' Lulju 2008 u l-31 ta' Awwissu 2008 ammontanti ghal €37.28, naqsu li jhallsu *l-weekly allowance* dovut ghall-perijodu bejn l-1 ta' Ottubru 2008 u l-31 ta' Marzu' 2009 ammontanti ghal €121.16, naqsu li jhallsu *l-weekly allowance* dovut ghall-perijodu bejn l-1 ta' April 2009 u l-1 ta' Gunju 2009 ammontanti ghal €41.94, naqsu li jhallsu *l-bonus* statutorju ghall-perijodu bejn l-1 ta' Lulju 2008 u l-31 ta' Awwissu 2008 ammontanti ghal €45.58 u naqsu li jhallsu *l-bonus* statutorju ghall-perijodu bejn l-1 ta' Jannar 2009 u l-1 ta' Gunju 2009 ammontanti ghal €112.48 li b'kollox jammontaw ghal tlett elef u disa' mitt euro u disgha u ghoxrin centezmu (€3,900.29) li kienu dovuti lill-ex impjegata tas-socjeta` hawn fuq imsemmija u cioe` lil Daniela Camilleri fl-1 ta' Gunju 2009 meta l-impjeg taghha gie terminat.

Il-Qorti giet mitluba tordna lill-imsemmijin Andrew Farrugia u Elizabeth Farrugia, ai termini ta' l-artikolu 45(2) tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta, li jhallsu lill-imsemmija Daniela Camilleri l-ammont ta' tlett elef u disa' mitt euro u disgha u ghoxrin centezmu (€3,900.29) ghar-ragunijiet specifikati;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tat-2 ta' Marzu 2010 li permezz taghha dik il-Qorti, wara li rat l-artikoli 5, 22, 23, 36, 45 u 46 tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta, kif ukoll ir-regolamenti 8(1), 8(3), 8(4) u 22 ta' l-Avviz Legali 247/2003 kif emendat bl-Avviz Legali 427/2007, sabet lill-imsemmijin Andrew Farrugia u Elizabeth Farrugia hatja u lliberathom bil-kundizzjoni li ma jikkommettux reat iehor sa zmien sitt xhur mid-data tas-sentenza appellata u li jhallsu is-somma ta' tlett elef disa' mitt euro u disgha u ghoxrin centezmu (€3900.29) lil Daniela Camilleri;

Rat ir-rikors ta' appell ta' Andrew Farrugia u Elizabeth Farrugia pprezentat fit-12 ta' Marzu 2010 li permezz tieghu talbu li din il-Qorti thassar, tirrevoka u tannulla s-sentenza appellata u konsegwentement tilliberahom minn kull htija, jew alternattivament, tirrifirma, tvarja u tibdel is-

Kopja Informali ta' Sentenza

sentenza billi tikkonferma s-sejbien ta' htija li l-appellanti naqsu milli jhallsu l-pagi dovuti b'dan illi l-ammonti l ghandhom ihallsu jigu riveduti b'mod ekwu u gust ghal ammont li jista' jkun dovut fic-cirkostanzi partikolari tal-kaz;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet ix-xhieda;

Semghet it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

L-aggravji ta' l-appellanti huma fil-qosor is-segwenti: (1) huma jinsabu fi stat ta' impossibilita` ta' adempjenza ta' l-obbligi minnhom assunti minhabba l-operat ta' terzi. Huma twaqqfu forzosament mill-attivitaa` taghhom u r-rimedji gudizzjarji li talbu ghadhom pendenti. Huma ppruvaw ipoggu ruhhom f'sitwazzjoni li jezimu r-responsabbilita` taghhom billi l-appellant Andrew Farrugia issa jinsab impjegat barra minn Malta u qieghed jikkontribwixxi finanzjarjament lill-familja tieghu u sabiex isostni l-ispejjez tal-proceduri gudizzjarji; (2) ma ngabet ebda prova ta' nuqqas ta' hlasijiet ta' bonus, ecc., u nstabu hatja fuq semplici parola ta' rapprezentant tad-Dipartiment u meta jidher bic-car li l-konteggi saru hazin. B'hekk gie impost l-obbligu ta' hlasijiet esagerati ta' pagi li mhumix dovuti. Ghalhekk ghandu jigi ndagat jekk hemmx provi sal-grad rikjest mil-ligi kif ukoll jekk l-ammonti allegatament dovuti humiex l-ammonti indikati fis-sentenza appellata; (3) bla pregudizzju u subordinatament ghall-premess, id-Dipartiment ma qabilx ma tliet xhur *training* bla hlas (aniz kien miftiehem li jhallsu l-istess impjegati futuri), u qed jinsisti li kellu jsir hlas mill-appellanti waqt dan it-tahrig. Mela jekk kien hemm kondizzjoni ta' impjieg mhux legalment sostenibbli, din il-Qorti ma tistax tiddeciedi fuq dan il-mertu u ghandha tieddeciedi l-ewwel il-Qorti kompetenti; (4) bla pregudizzju u subordinatament ghall-premess, fejn id-Dipartiment ma qabilx ma' tliet xhur *training* bla hlas, l-istess Dipartiment applika r-rata ta' paga zbaljata u mhux dik applikabbli llum skond il-ligi;

ghalhekk il-konteggi huma zbaljati wkoll f'dan il-kuntest ; (5) bla pregudizzju u subordinament ghall-premess, l-ewwel Qorti naqset milli taghti apprezzament gust u meritevoli ghal-lanjanzi ta' l-appellanti, u naqset milli tizen sew id-diffikultajiet imposti fuqhom minn terzi b'mod li ma kienx hemm zmien adegwat biex jippreparaw id-difiza taghhom. Ghalkemm l-ewwel Qorti kkoncediet differiment sabiex jitqabbad avukat, dan ma kienx possibbli minhabba l-istat finanzjarju ta' l-appellanti u lanqas ma kienx possibbli minhabba l-bzonn li l-appellant isiefer sabiex jahdem.

Kwantu ghall-ewwel lanjanza ta' l-appellanti, hemm il-foro kompetenti biex jiddeciedi. Difatti huma stess jghidu illi hemm proceduri pendenti. Kwantu mbaghad ghall-ahhar ilment, l-appellanti kienu debitament assistiti quddiem din il-Qorti u nghataw il-hin u opportunita` kollha biex jiddefendu ruhhom. Ghalhekk din il-Qorti se tghaddi mill-ewwel ghall-aggravji l-ohra li bazikament jirrikjedu apprezzament mill-gdid tal-provi.

Il-fatti fil-qosor huma dawn. L-appellanti kienu ottjenew licenzja sabiex jiggestixxu stazzjon tat-televizjoni, il-Family Channel. Impjegaw diversi nies sabiex imexxu din l-attivitaa`. Minhabba problemi finanzjarji, dan l-istazzjon kellu jittermina l-operat tieghu u l-fond, makkinarju u kull haga *a limine intus* inqabdet minn terzi.

Daniela Camilleri kienet wahda mill-impjegati. Hija xehdet li bdiet f'Lulju 2008 bhala *receptionist* imbaghad f'Settembru bdiet *full-time* bhala *personal assistant* ta' l-appellant. Hija bdiet bi *training* sakemm imbaghad bdiet *full-time*. Ghall-perijodu ta' *training* hija ma thallsitx u fil-fatt qed tintalab is-somma ta' €1,338.44 ghall-perijodu mill-1 ta' Lulju 2008 sal-31 ta' Awissu 2008.

Gie sottomess mid-difiza illi kwalunkwe ammont li jista' jkun dovut ghal dan il-perijodu huwa preskritt.

Issa, l-artikolu 47 tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi hekk dwar il-limitazzjoni ta' l-azzjoni:

“(1) Procedimenti ghal reat skond dan l-Att jew skond xi regolamenti jew ordnijiet maghmulin tahtu jistghu jinbdew f’kull zmien fi zmien sena mill-ghemil tar-reat.

(2) Fejn ir-reat jirreferi ghan-nuqqas mill-principal li jhallas il-paga lil impjegat jew in-nuqqas li jaghti vaganzi bi hlas kif mehtieg b’dan l-Att jew kif specifikat b’xi ordni ta’ *standard* nazzjonali jew b’ordni biex jirregola settur, ir-reat jitqies li hu reat kontinwat jekk il-principal jkun naqas li jhallas il-pagi dovuti lill-impjegat regolarment matul il-perjodu ta’ preskrizzjoni.”

Peress illi c-citazzjoni tidher li giet notifikata fid-29 ta’ Lulju 2009, allura entro l-perijodu preskrittiv, l-azzjoni fir-rigward is-somma msemmija mhijiex preskritta.

Issa, ghal dan il-perijodu m’hemmx kontestazzjoni li Daniela Camilleri ma thallsitx. Daniela Camilleri stess tghid li kienet accettat li ma tithallasx waqt il-perijodu ta’ *training* ghax dak iz-zmien kienet bla xoghol.

L-artikolu 42 tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta’ Malta jipprovdi:

“Jekk mhux f’kaz kif provdut xort’ohra b’dan l-Att, jekk kuntratt ta’ servizz bejn impjegat u l-principal tieghu jew ftehim kollettiv bejn il-principal u r-rapprezentanti maghrufin ta’ l-*union*, jipprovdi ghal xi kondizzjoni ta’ impieg, inkluzi kondizzjonijiet dwar it-temm ta’ dak il-kuntratt, li jkunu anqas favorevoli ghall-impjegat minn dawk specifikati fi jew taht l-Att, dawn ghandu jkollhom effett daqslikieku minflok dawk il-kundizzjonijiet li huma anqas favorevoli ghall-impjegat kien hemm imdahhla l-kondizzjonijiet specifikati fi jew taht dan l-Att.”

Issa, l-Avviz Legali 247/2003 jiddefinixxi “hin tax-xoghol” bhala **“kull perijodu li tulu l-haddiem ikun accessibbli biex jaghti servizz lill-principal u li fih ikun qed jaqdi l-attivitajiet jew dmirijiet tieghu, u jinkludi kull perijodu ta’ tahrig rilevanti u kull perijodu addizzjonali iehor li ghandu jkun ittrattat bhala hin tax-xoghol ghall-finijiet**

ta' dawn ir-regolamenti taht kull ftehim rilevanti u 'xoghol' ghandha tkun imfissra b'dan il-mod" (sottolinear ta' din il-Qorti).

Barra minn hekk l-iskop kollu ta' perijodu ta' *probation* hu sabiex il-principal ikun jista' jaghmel l-*assessment* mehtieg ta' l-impjegat biex jekk ma jsibux *up to scratch* ikun jista' jtemmlu l-impieg sahsitra minghajr ma jaghti ebda raguni.

Ghalhekk Daniela Camilleri kellha d-dritt tippercepixxi paga stante li matul il-perijodu in kwistjoni hadmet b'mod regolari, liema paga, pero`, fic-cirkostanzi partikolari ta' l-ingagg taghha, sejra tigi kkalkulata a bazi tal-*minimum wage*. Il-paga relattiva ghall-perijodu in kwistjoni (tmien gimghat u sitt ijiem bir-rata ta' €142.39 fil-gimgha) hi ghalhekk ekwivalenti ghal €1,261.17.

Dwar il-paga mis-16 ta' Marzu 2009 sa l-1 ta' Gunju 2009 fl-ammont ta' €1,872.43 m'hemmx kontestazzjoni.

Dwar l-ammonti l-ohra ndikati bhala *weekly allowances* u bhala *bonus* statutorju, u li ma jirrizultax li thallsu, dawn huma konsegwentement ukoll dovuti.

Dwar in-*notice* l-appellant jghid li l-impjegati kienu kollha *on probation* ghal sena stante n-natura teknika tax-xoghol. Kuntratt ta' impjegat pero` ma kienx hemm. Issa, skond is-subartikolu (1) ta' l-artikolu 36 tal-kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta:

"Bla hsara ghad-disposizzjonijiet tas-subartikolu (16), l-ewwel sitt xhur ta' kull impieg taht kuntratt ta' servizz ikun impieg bi prova, sakemm zmien iqsar ta' impieg bi prova ma jigix miftiehem bejn iz-zewg partijiet:

Izda fil-kaz ta' kuntratt ta' servizz, jew ta' ftehim kollettiv, dwar impjegati li jkollhom karigi teknici, ezekuttivi, amministrattivi jew ta' direzzjoni u li l-pagi taghhom ikunu ghallinqas id-doppju tal-paga minima stabbilita f'dik is-sena, dak iz-zmien ta' prova jkun ta'

sena sakemm ma jigix specifikat mod iehor fil-kuntratt ta' servizz jew fil-ftehim kollettiv.”

Il-paga ta' Daniela Camilleri ma kinitx “ghallingas id-doppju tal-paga minima”., izda ferm inqas minn hekk. Difatti l-paga minima ghas-sena 2008 kienet €142.39 filwaqt illi dik ghas-sena 2009 kienet €146.47. Inoltre la kien hemm kuntratt ta' servizz u lanqas ftehim kollettiv. Ghalhekk il-perijodu ta' *probation* kien ta' sitt xhur u Daniela Camilleri kienet diga` ilha aktar minn sitt xhur tahdem mas-socjeta` Far-Fetched Media Ltd. Jigifieri n-notice kien dovut. B'hekk hija dovuta s-somma ta' €330.68 ghall-perijodu mit-2 ta' Gunju 2009 sal-15 ta' Gunju 2009.

Ghalhekk l-ammont totali dovut lil Daniela Camilleri huwa ta' €3,823.02 kif indikat fic-citazzjoni.

Ghal dawn il-motivi:

Tiddeciedi billi tirrifirma s-sentenza appellata, tirrevokaha in kwantu kkundannat lill-appellanti jhallsu s-somma ta' €3,900.29 lil Daniela Camilleri sa zmien xahar mid-data tas-sentenza appellata u minflok tikkundanahom ihallsu lil Daniela Camilleri s-somma ta' €3,823.02 sa zmien tliet xhur millum, u tikkonferma s-sentenza appellata fil-bqija, b'dan illi l-perijodu ta' liberazzjoni kondizzjonata jibda jiddekorri millum.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----